

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра економіки та економічної кібернетики

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Чуриканова О.Ю.

19 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка праці та соціально-трудова відносини»

Галузь знань.....	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність.....	051 Економіка
Рівень вищої освіти.....	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	Економіка
Статус.....	обов'язкова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	диференційований залік
Термін викладання.....	4-й семестр, 7-а чверть
Мова викладання.....	українська

Викладачі: доцент Кабаченко Д.В.

Дніпро
НТУ «ДП»
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка праці та соціально-трудові відносини» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Економіка» спеціальності 051 Економіка / НТУ «ДП», каф. ЕЕК. – Д. : НТУ «ДП», 2024. – 18 с.

Розробник – Кабаченко Дмитро Васильович, доцент, к.е.н., доцент кафедри економіки та економічної кібернетики

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 051 Економіка (протокол №12а від 05.07.2024 року).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	6
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	9
6.1 Шкали	9
6.2 Засоби та процедури.....	10
6.3 Критерії.....	11
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	14
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	14

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Економіка» спеціальності 051 Економіка здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф14 «Економіка праці та соціально-трудова відносини» віднесено такі результати навчання:

РН4	Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
РН5	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
РН11	Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
РН12	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
РН13	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
РН14	Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
РН18	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

Мета дисципліни – формування системи теоретичних знань щодо функціонування, розвитку та регулювання соціально-трудова відносин у суспільстві та практичних навичок і вмінь щодо управління працею та регулювання відносин у соціально-трудова сфері.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
РН4	РН4.1-Ф14	Знати і використовувати принципи економічної науки для аналізу соціально-трудова відносин
	РН4.2-Ф14	Аналізувати особливості функціонування економічних систем в сучасних умовах господарювання
	РН4.3-Ф14	Володіти сучасними засобами збору статистичної інформації щодо ринку праці
РН5	РН5.1-Ф14	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій щодо регулювання зайнятості населення
	РН5.2-Ф14	Аналізувати управлінські рішення різних економічних агентів: індивідуумів, господарств, підприємств та органів державної влади
	РН5.3-Ф14	Приймати управлінські рішення з планування діяльності підприємств відповідно до трудових показників

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
РН11	РН11.1-Ф14	Використовувати аналітичний та методичний інструментарій для визначення та критичної оцінки стану та тенденцій розвитку соціально-економічних і трудових відносин в суспільстві
	РН11.2-Ф14	Володіти сучасними засобами, інструментами і підходами до збору, обробки та використання економічної інформації щодо соціально-економічних і трудових відносин
	РН11.3-Ф14	Аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин з використанням сучасних інструментів бізнес-аналітики
РН12	РН12.1-Ф14	Демонструвати вміння розв'язувати завдання, що пов'язані із економікою праці
	РН12.2-Ф14	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних проблем, що виникають в процесі соціально-економічних і трудових відносин
	РН12.3-Ф14	Вміти змістовно інтерпретувати отримані результати проведення соціальних досліджень
РН13	РН13.1-Ф14	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники
	РН13.2-Ф14	Виконувати аналіз соціально-економічних даних з різних джерел для визначення ключових показників, що дозволяють оцінювати економічні та соціальні процеси в економіці
	РН13.3-Ф14	Розраховувати економічні і соціальні показники на основі зібраних даних з використанням відповідної методології для проведення аналізу ринкових умов та оцінки економічної ситуації
РН14	РН14.1-Ф14	Володіти необхідними знаннями для пошуку і збирання інформації щодо визначення трудового потенціалу
	РН14.2-Ф14	Використовувати набуті знання для прийняття управлінських рішень в процесі соціально-економічних і трудових відносин
	РН14.3-Ф14	Планувати можливості підвищення продуктивності праці, виходячи з наявної інформації
РН18	РН18.1-Ф14	Вміти використовувати нормативні та правові акти, що регламентують соціально-трудова відносини
	РН18.2-Ф14	Використовувати джерела інформації щодо питань оформлення соціально-трудова відносин
	РН18.3-Ф14	Оцінювати соціально-економічну ефективність заходів щодо вдосконалення організації праці

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф1 Основи організації бізнесу	Пояснювати концептуальну систему управління середовища прийняття рішень з організації бізнесу.
	Порівнювати та обирати організаційно-правові форми здійснення підприємницької діяльності з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

Ф6 Мікроекономіка	Описувати та пояснювати економічні концепції, принципи та інструменти мікроекономіки.
	Оцінювати та аналізувати ринок товарів, визначати різні моделі ринку.
	Оцінювати та аналізувати ринок факторів виробництва.
Ф7 Менеджмент	Використовувати знання з економічних теорій, теорій побудови комунікацій в організаціях для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення з використанням професійної аргументації для різних груп зацікавлених осіб в організації та поза її межами.
	Демонструвати базові управлінські навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійній діяльності на основі використання методів мотивування, комунікацій, методів економічної діагностики та оцінювання економічної ефективності.
Ф10 Макроекономіка	Аналізувати характер процесів, властивих національній економіці, оцінювати їх вплив на діяльність економічних суб'єктів.
	Оцінювати та аналізувати фактори економічного зростання та соціально-економічного прогресу.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		денна		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	45	22	23	6	39
практичні	75	22	53	4	71
лабораторні	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	44	76	10	110

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	45
РН4.1-Ф14 РН5.2-Ф14 РН11.2-Ф14 РН12.1-Ф14	1. Теоретико-методологічні основи економіки праці та соціально-трудова відносин	3
	1.1. Мета, завдання, об'єкт і предмет економіки праці та соціально трудових відносин	
	1.2. Методологія і інформаційна база економіки праці та соціально трудових відносин	
	1.3. Праця як сфера життя людини та провідний чинник економічної діяльності суспільства	
	1.4. Сутність, завдання та складові системи управління працею	
РН5.2-Ф14	2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	4

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
РН5.3-Ф14 РН12.1-Ф14 РН13.1-Ф14 РН14.1-Ф14	2.1. Трудові ресурси, їх склад, умови формування і показники оцінки 2.2. Роль і значення трудового потенціалу в економічних відносинах 2.3. Формування методологічних основ управління трудовим потенціалом 2.4. Методики оцінки трудового потенціалу 2.5. Зарубіжний досвід ефективності використання трудового потенціалу	
РН11.3-Ф14 РН18.1-Ф14	3. Соціально-трудова відносина як система 3.1. Сучасне розуміння і загальна характеристика соціально-трудова відносин 3.2. Види, типи і рівні соціально-трудова відносин 3.3. Наймані працівники в системі соціально-трудова відносин 3.4. Роботодавці як суб'єкти відносин у сфері праці 3.5. Роль держави в системі соціально-трудова відносин 3.6. Методи регулювання соціально-трудова відносин	4
РН12.3-Ф14 РН13.2-Ф14 РН14.2-Ф14 РН18.2-Ф14	4. Соціальне партнерство 4.1. Сутність, значення і форми соціального партнерства 4.2. Об'єктивні передумови виникнення і чинники розвитку соціального партнерства 4.3. Колективні договори та угоди як форми узгодження інтересів соціальних партнерів 4.4. Сучасні виклики і тенденції розвитку соціального партнерства	4
РН5.1-Ф14 РН11.3-Ф14 РН13.1-Ф14	5. Ринок праці в системі регулювання соціально-трудова відносин 5.1. Сутність, особливості і функції ринку праці 5.2. Ринок праці, його складові елементи та взаємозв'язок з іншими ринками 5.3. Механізм саморегулювання та функціонування ринку праці 5.4. Зайнятість населення та її регулювання 5.5. Безробіття у системі регулювання ринку праці, показники його вимірювання	4
РН11.1-Ф14 РН12.3-Ф14 РН13.1-Ф14 РН14.3-Ф14	6. Соціально-трудова відносина в трудовому процесі 6.1. Кількісні та якісні характеристики трудової праці 6.2. Продуктивність праці, її сутність, значення, фактори, показники та методи вимірювання 6.3. Організація праці на підприємстві, її завдання, складові та оцінка соціально-економічної ефективності 6.4. Раціоналізація трудових процесів як елемент соціально-трудова відносин в бізнесі	4
РН13.1-Ф14 РН18.1-Ф14	7. Організація і нормування праці 7.1. Види норм праці та сфера їх застосування 7.2. Нормування праці як основа раціоналізації трудових процесів на підприємстві 7.3. Поняття тимчасової норми, показники її вимірювання 7.4. Поняття норми виробництва, сфери їх застосування і	4

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	вимірювальні показники	
RH4.2-Ф14 RH12.2-Ф14 RH13.1-Ф14 RH14.2-Ф14	8. Продуктивність і ефективність праці 8.1. Продуктивність праці, її сутність і значення 8.2. Показники та методи вимірювання продуктивності праці 8.3. Фактори та умови зміни продуктивності праці 8.4. Резерви підвищення продуктивності праці	4
RH12.3-Ф14	9. Соціально-трудові відносини з приводу отримання винагороди за працю 9.1. Заробітна плата, її сутність, принципи та функції 9.2. Організаційно-економічний механізм регулювання зарплати 9.3. Ринкова кон'юнктура як регулятор рівня заробітної плати 9.4. Державне та договірне регулювання заробітної плати 9.5. Організація заробітної плати на підприємстві: тарифне нормування, основна заробітна плата, премії, доплати і надбавки	4
RH4.1-Ф14 RH4.2-Ф14 RH5.3-Ф14 RH13.2-Ф14 RH14.3-Ф14	10. Планування та аналіз трудових показників 10.1. Планування та аналіз продуктивності праці 10.2. Планування та аналіз трудомісткості виробничої програми 10.3. Планування та аналіз використання робочого часу 10.4. Планування та аналіз заробітної плати	4
RH4.3-Ф14 RH11.2-Ф14 RH13.1-Ф14 RH18.3-Ф14	11. Звітність, консалтинг, контролінг і аудит у сфері праці 11.1. Інформаційне забезпечення в соціально-трудовій сфері 11.2. Статистичні дані та звітність підприємств з питань праці 11.3. Консалтинг у сфері праці, його роль і значення 11.4. Аудит і контролінг як інструменти підвищення ефективності праці на підприємстві	3
RH5.1-Ф14 RH14.1-Ф14 RH18.2-Ф14	12. Напрямки та тенденції розвитку соціально-трудових відносин 12.1. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин 12.2. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин 12.3. Соціальна політика держави, її мета, суб'єкти та напрями реалізації 12.4. Стратегічні завдання збереження і розвитку трудового потенціалу України	3
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	75
RH4.3-Ф14 RH5.3-Ф14 RH11.3-Ф14	1. Вирішення практичних проблем, що виникають на підприємствах, які не мають практики оцінювання інтенсивності, складності, важкості, напруженості, якості та ефективності праці	5
RH12.2-Ф14 RH13.3-Ф14	2. Розробка заходів, спрямованих на скорочення непродуктивних затрат часу на підприємстві на підставі даних за останні 5 років	5
RH14.3-Ф14 RH18.3-Ф14	3. Проведення хронометражу і визначення норми часу для даної роботи	5
	4. Аналіз рівня доходів і оплати праці працівників різних регіонів на основі статистичних даних	5
	5. Розроблення та розв'язання ситуаційної справи на визначення витрат підприємства у зв'язку з неповним використанням планової тривалості робочого періоду	5

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	6. Визначення плану роботи працівника виходячи з норми часу та планового часу роботи	5
	7. Розрахувати план виробництва, виходячи з норми часу та коефіцієнту росту продуктивності праці	5
	8. Визначення планової чисельності робітників, якщо є такі дані: кількість операцій за рік, норма часу, коефіцієнт росту продуктивності праці, фонд робочого часу працівника	5
	9. Визначення суми річного фонду оплати праці, якщо є річний обсяг виробництва продукції і норма часу відрядника	5
	10. Визначення відсотку понадпланового зниження собівартості, якщо відомі кошторисні, планові та фактичні витрати, а також планові накопичення	5
	11. Визначення обсягу робіт, виконаних підприємством по укладеним договорам за затвердженим планом на рік	5
	12. Визначення суми економії фонду оплати праці за різними вихідними даними та ситуацією на підприємстві	5
	13. Визначення суми планового фонду оплати праці, якщо відомі витрати на 1 грн. товарної продукції, обсяг виробництва, витрати на власні потреби та відпускна ціна продукції	5
	14. Вибір тематики та захист індивідуального науково-дослідного завдання з питань економіки праці та соціально-трудоових відносин	10
РАЗОМ:		120

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2. Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, автономії та відповідальності здобувача за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час заліку за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	індивідуальні завдання	виконання завдання під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольних та індивідуальних практичних завдань.

Здобувачі вищої освіти отримують підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі результатів поточного контролю або складання заліку.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, оцінювання виконується без участі здобувача шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти має право виконати комплексну контрольну роботу (ККР), яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня за НРК.

6.3. Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: – спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; – критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить не грубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
Уміння/навички		
<p>♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання</p>	<p>Відповідь характеризує уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виявляти проблеми; – формулювати гіпотези; – розв'язувати проблеми; – обирати адекватні методи та інструментальні засоби; – збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; – використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання 	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з не грубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<p>♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації;</p> <p>♦ збір, інтерпретація та застосування даних;</p> <p>♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою</p>	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна; <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументація та її відповідність відстоюваним положенням; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	<ul style="list-style-type: none"> - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами.</p> <p>Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами.</p> <p>Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p>	74-79
	<p>Задовільне володіння проблематикою галузі.</p> <p>Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)</p>	70-73
	<p>Часткове володіння проблематикою галузі.</p> <p>Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)</p>	65-69
	<p>Фрагментарне володіння проблематикою галузі.</p> <p>Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)</p>	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ♦ спроможність нести відповідальність за вироблення таухвалення рішень унепередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ♦ формування 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	- відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання. Комп'ютерний клас. Інтерактивна дошка. Дистанційна платформа Moodle. Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office 365, застосунки Microsoft Office: Teams, Moodle. Інсталюваний на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point), Google Chrome або інший пошуковий сервіс з підключенням до мережі Інтернет. Мультимедійне обладнання: проектор, ноутбук. Підключена аудиторія до Wi-Fi

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

1. Кабаченко Д.В. Економіка праці та соціально-трудова відносини. Конспект лекцій за спеціальністю 051 Економіка для студентів всіх форм навчання. Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ЕЕК. Дніпро : НТУ «ДП», 2024. 53 с.

2. Кабаченко Д.В. Економіка праці та соціально-трудові відносини. Методичні вказівки до самостійної роботи за спеціальністю 051 Економіка для студентів всіх форм навчання. Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ЕЕК. Дніпро: НТУ «ДП», 2022. 28 с.

3. Економіка праці і соціально-трудові відносини [Електронний ресурс]: підруч. для студ. спец. 051 «Економіка» / О. І. Іляш, Н. О. Черненко, О. А. Шевчук, О. О. Трофименко, С. С. Гринкевич, Я. І. Глущенко; друге видання, за заг. ред. проф. О. І. Іляш, Н. О. Черненко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електрон. текстові дані (1 файл: 1,73 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2023. – 371 с. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/92f91326-ff3a-48e2-9645-ff9b573aa7ce/content>

4. Ільїч Л.М., Акіліна О.В. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник / Л.М. Ільїч, О.В. Акіліна – К. : Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2020. – 952 с. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/33738/1/Akilina_L_Illich_EP_pidruch_FITU.pdf

5. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч. посіб. / О. В. Безпалько та ін.; за заг. ред. О. В. Безпалько. – К. : Кафедра, 2020. – 310 с. Режим доступу: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7f9fcb34-dd3a-4d33-98a1-d71add67ee8e/content>

6. Азаренкова Г. М., Борисенко І. І., Головка О. Г. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ – 2000, 2020. – 343 с. Режим доступу: <https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/11/Ekonomika-pratsi-ta-sotsial-no-trudovi-vidnosyny-Azarenkova.pdf>

7. Навчальний посібник із дисципліни «Економіка праці й соціально-трудові відносини» для студентів галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» й 07 «Управління та адміністрування» усіх форм навчання. – Полтава: ПолтНТУ ім. Юрія Кондратюка, 2019. – 217 с. Режим доступу: https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/9183/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%95%D0%9F%D0%A1%D0%A2%D0%92_2019.pdf

8. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч. посіб. / О. В. Безпалько та ін.; за заг. ред. О. В. Безпалько. – К. : Кафедра, 2020. – 310 с. Режим доступу: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7f9fcb34-dd3a-4d33-98a1-d71add67ee8e/content>

Допоміжна література

9. Економіка праці та соціально-трудові відносини: практикум. Навч. посібник [М.В. Семикіна, М.В. Бугаєва, Л.Д. Запирченко та ін.] / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Семикіної М.В. – Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. – 228 с. Режим доступу: <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/9e584c57-34c8-4c1a-b7b8-f312e516b142/content>

10. Економіка праці : навчальний посібник [електронний ресурс] / за заг. ред. Г. В. Назарової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 330 с. Режим доступу: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/Nazarova.-Ekonomika-pratsi_2019.pdf

11. Економіка праці і соціально-трудова відносини: методичні рекомендації до практичних завдань та самостійної роботи студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. Н. В. Аграмакова, І. В. Литовченко, Х. Ф. Агавердієва, М. І. Тимофєєва. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 91 с. Режим доступу: <http://surl.li/qxxfqm>

12. Прасол В. М. Економіка праці та соціально-трудова відносини: навч. посіб. для студентів економічних спеціальностей усіх форм навчання / В. М. Прасол; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва. ім. О. М. Бекетова. – 2-ге вид. доп. та перероб. – Х. : ХНУМГ, 2014 – 307 с. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/33754725.pdf>

13. Скорук О. В., Шостак Л. В. С-44 Економіка праці та соціально-трудова відносини: методичні рекомендації / Укладачі Олена Володимирівна Скорук, Людмила Василівна Шостак. – Луцьк : ПП «Поліграфія», 2019. – 117 с. Режим доступу: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/18256/1/Methoduchka_EP.pdf

14. Galina Lopushnak, Victoria Overchuk, Liliy Ukraynets, Svetlana Rudakova, Dmytro Kabachenko. Innovative Forms of Employment Under the Conditions of Labor Market Transformation. *International Journal of Economics and Business Administration*. Vol. VIII. Issue 3. 2020. pp. 139-149. ISSN 22414754. DOI: 10.35808/ijeba/492 URL: <https://www.ijeba.com/journal/492>

15. Dmytro Kabachenko, Olha Korolenko, Natalia Kutova, Olena Churikanova and Rostyslav Shchokin. Implementation of Digitization for Anti-crisis Management of Business Entities. *Economic Affairs*. Vol. 68. No. 01s. 2023. pp. 361-369. DOI: 10.46852/0424-2513.1s.2023.39 URL: <http://ndpublisher.in/admin/issues/EAv68n1sz13.pdf>

16. Dmytro Kabachenko, Erik Lapkhanov. Development and Justification of the System Methodological Approach to Assessing the Investment Business Project Implementation Efficiency Under Conditions of the External Market Environment Factors Impact. *Easten-European Journal of Enterprise Technologies*. Vol. 3. No. 3 (123). 2023. pp. 6-21. DOI: 10.15587/1729-4061.2023.279621 URL: <https://journals.uran.ua/eejet/article/view/279621/277758>

17. Dmytro Kabachenko, Olena Churikanova, Svitlana Oneshko, Ruslan Avhustyn, Valeria Slatvinska. Application of information technologies for management quality decision making in the conditions of the instability of the external economic space. *International Journal for Quality Research*. Vol. 16. No 4. 2022. pp. 1121-1132. DOI: 10.24874/IJQR16.04-11. URL: <http://www.ijqr.net/journal/v16-n4/11.pdf>

18. Svitlana Yatsyshyn, Dmytro Kabachenko, Oleksandra Korchynska, Olena Churikanova, Lidiya Seniv. Management Decisions as a Factor of Prevention and Mitigation of Internal Risks. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. Vol. 22. No. 11, 2022. pp. 771-777. DOI:

10.22937/IJCSNS.2022.22.11.107

URL:

http://ijcsns.org/07_book/html/202211/202211107.html

19. Кабаченко Д.В., Шелест П.Д. Розробка та обґрунтування стратегії розвитку підприємства. *Multidisciplinárni mezinárodní vědecký magazín «Věda a perspektivy»* je registrován v České republice. № 5 (12). 2022. pp. 37-50. DOI: [10.52058/2695-1592-2022-5\(12\)-37-50](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-5(12)-37-50) URL:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/1569>

20. Sergey Yekimov, Vladimir Purto, Ievgen Buriak, Dmytro Kabachenko and Anastasiia Poltorak. Improving the efficiency of corporate management of agricultural enterprises. *E3S Web of Conferences*. Vol. 262, 03001. 2021. pp. 1-5. DOI: [10.1051/e3sconf/202126203001](https://doi.org/10.1051/e3sconf/202126203001) URL: https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/pdf/2021/38/e3sconf_iteea2021_03001.pdf

21. Кабаченко Д.В., Андрєєва С.В. Використання економіко-математичного моделювання для оптимізації процесів виробництва. *Підприємництво та інновації*. Київ : Видавничий дім «Гельветика». ПВНЗ «Міжнародний університет фінансів». Вип. 20. 2021. С. 67-73. DOI: [10.37320/2415-3583/20.9/](https://doi.org/10.37320/2415-3583/20.9/) URL: <http://www.ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/460/447>

22. Кабаченко Д.В., Сипало В.В. Розробка системи оцінки потенціалу агропромислового підприємства шляхом економіко-математичного моделювання. *Таврійський науковий вісник. Серія : Економіка*. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», ВНЗ «Херсонський державний аграрний університет». № 9. 2021. С. 109-115. DOI: [10.32851/2708-0366/2021.9.14](https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.9.14) URL: <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/198/195>

23. Kabachenko D., Cherkas O. Features of enterprises management system in modern business conditions. *European journal of economics and management. Management in economic sectors and enterprises. Regional economy*. ISSN 2533-4794. Berostav druzstvo, Praha. Vol. 5. Issue 3. 2019. pp. 74-84. URL: https://eujem.cz/wp-content/uploads/2019/eujem_2019_5_3/13.pdf

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Економіка праці та соціально-трудоі відносини»
для бакалаврів спеціальності 051 Економіка

Розробник: Кабаченко Дмитро Васильович

У редакції автора

Видано
у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842 від 11.06.2004
49005, м. Дніпро, просп. Дмитра Яворницького, 19